WIJ WILLEM-ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van …. houdende bepalingen voor een experiment met het oog op verbetering van de kwaliteit van het hoger onderwijs door invoering van collegegelddifferentiatie voor speciale trajecten binnen opleidingen, die zijn gericht op het behalen van een hoger kennisniveau van studenten (Besluit experiment collegegelddifferentiatie bij honours tracks)

Op de voordracht van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van xxx, nr. WJZ/……(10405), directie Wetgeving en Juridische Zaken, gedaan mede namens Onze Minister van Economische Zaken;

Gelet op artikel 1.7a, eerste en tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van xxx, nr. xxx);

Gezien het nader rapport van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van xxx, nr. xxx, directie Wetgeving en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Economische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. Begripsbepalingen
In dit besluit wordt verstaan onder:
a. wet: Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
b. Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en, voorzover het de instellingen op het gebied van landbouw en natuurlijke omgeving betreft, de Minister van Economische Zaken;
c. instelling: universiteit, hogeschool of levensbeschouwelijke universiteit als bedoeld in artikel 1.2, onderdeel a, van de wet;
d. instellingsbestuur: bestuur van een bekostigde instelling als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel j, van de wet;
e. opleiding: opleiding als bedoeld in artikel 7.3a juncto artikel 7.7 van de wet;
f. honours track: speciaal traject als bedoeld in artikel 7.9b van de wet;
g. experiment: experiment als bedoeld in artikel 5.

Artikel 2. Doel van het experiment

Met het experiment wordt beoogd het aanbod van honours tracks voor excellente studenten in het hoger onderwijs te stimuleren en te onderzoeken of en in hoeverre verhoging van het collegegeld van invloed is op het aanbod en de toegankelijkheid van dergelijke honours tracks.

Artikel 3. Afwijkingen van de wet
Met dit besluit wordt afgeweken van de artikelen 7.43, 7.45,7.45a, 9.33a en 10.20a van de wet.

Artikel 4. Duur van het experiment
Het experiment duurt van 1 september 2014 tot en met 31 augustus 2019.

Artikel 5. Inhoud van het experiment
1. Onze Minister kan op verzoek van een instellingsbestuur aan dat instellingsbestuur toestemming verlenen om voor studenten die aanspraak maken op wettelijk collegegeld als bedoeld in artikel 7.45a van de wet, in verband met de deelname aan een honours track een collegegeld vast te stellen dat hoger is dan het volledige wettelijke collegegeld dat op grond van artikel 7.45, vijfde lid, bij algemene maatregel van bestuur voor het desbetreffende studiejaar is vastgesteld en op de wijze daarin bepaald is geïndexeerd.
2. Het hogere collegegeld, bedoeld in het eerste lid, betreft de inschrijving voor de opleiding waarvan de desbetreffende honours track deel uitmaakt. Het hogere collegegeld bedraagt ten hoogste twee maal het volledige wettelijk collegegeld, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 6. Aanvraag deelname
1. Een instellingsbestuur dient een aanvraag tot deelname aan het experiment voor 1 maart 2014 of, indien een instelling van plan is met ingang van 1 september 2015 met het experiment te starten, voor 1 maart 2015 in.
2. Een aanvraag kan één of meer honours tracks betreffen.
3. In de aanvraag geeft het instellingsbestuur inzicht in:
   a. de inhoud van de honours track;
   b. de inhoud van de opleiding of opleidingen waarvan de honours track deel uitmaakt;
   c. in geval van een bestaande honours track: de studentdeelname daaraan in voorafgaande jaren;
   d. de omvang van de collegegeldverhoging;
   e. de wijze waarop studenten voor wie betaling van het hogere collegegeld een onevenredige belasting vormt, financieel worden tegemoetgekomen;
   f. de relatie tussen de collegegeldverhoging en het behalen van het hogere kennisniveau van studenten; en
   g. het aantal studenten dat zich naar verwachting bij de desbetreffende honours track of honours tracks zal inschrijven en het aantal beschikbare plaatsen in de honours track of honours tracks.

Artikel 7. Verlening toestemming
1. Onze Minister beslist gelijktijdig op de ingediende aanvragen.
2. Op de aanvragen die voor 1 maart 2014 zijn ingediend beslist Onze Minister voor 1 april 2014.
3. Op de aanvragen die voor 1 maart 2015 zijn ingediend beslist Onze Minister voor 1 april 2015.
4. Bij gebleken grote belangstelling voor het experiment bij instellingen kan Onze Minister de omvang van het experiment beperken. Daarbij geeft Onze Minister voorrang aan aanvragen die bijdragen aan de variëteit binnen het experiment.

5. Ter bescherming van de belangen van studenten kan Onze Minister toestemming voor deelname aan het experiment voorts weigeren, indien:
   a. de relatie tussen de collegegeldverhoging en het behalen van het hogere kennisniveau als gevolg van het verzorgen van de honours track onvoldoende aannemelijk is;
   b. het aannemelijk is, dat deelname aan het experiment negatieve effecten heeft voor de opleiding waarvan de honours track deel uitmaakt; of
   c. de toestemming de toegankelijkheid van de desbetreffende honours track in onaanvaardbare mate zou beperken.

Artikel 8. Verplichtingen verbonden aan toestemming

1. Aan de toestemming, bedoeld in artikel 7, zijn voor de instelling de volgende verplichtingen verbonden:
   a. het tijdig verstrekken van zodanige informatie aan studenten en aanstaande studenten over de deelname aan en inrichting van het experiment dat het die personen in staat stelt zich een goed oordeel te vormen over de gevolgen daarvan;
   b. het vaststellen van een regeling voor de criteria en procedure voor dispensatie van betaling van het hogere collegegeld;
   c. het starten met het experiment met ingang van 1 september 2014, indien Onze Minister in 2014 toestemming heeft verleend of met ingang van 1 september 2015, indien Onze Minister in 2015 toestemming heeft verleend;
   d. het zodanig uitoefenen van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 5, dat een student die voor het eerste studiejaar van een honours track niet meer dan het wettelijk collegegeld, bedoeld in artikel 7.45a van de wet verschuldigd is, niet als gevolg van de start van het experiment, voor de daarop volgende studiejaren van die honours track het hogere collegegeld, bedoeld in artikel 5, verschuldigd is;
   e. het jaarlijks rapporteren over de deelname aan het experiment in het verslag, bedoeld in artikel 2.9 van de wet;
   f. het desgevraagd verstrekken aan Onze Minister van nadere informatie over de deelname aan het experiment;
   g. het verlenen van medewerking aan de monitoring en evaluatie van het experiment;
   h. het uitbrengen aan Onze Minister van een eindverslag over de deelname aan het experiment voor 1 januari 2020.
2. Aan een toestemming kunnen andere, op de individuele instelling afgestemde, verplichtingen worden verbonden.

Artikel 9. Medezeggenschap

Het medezeggenschapsorgaan van de instelling die aan het experiment deelneemt, heeft adviesrecht ten aanzien van de verhoging van het collegegeld, bedoeld in artikel 5, voor studenten in deelnemende honours tracks.

Artikel 10. Handhaving

1. Onze Minister kan besluiten dat het experiment ten aanzien van een of meer honours tracks of ten aanzien van een of meer deelnemende instellingen geheel of gedeeltelijk wordt beëindigd, indien een instelling de voorschriften van dit besluit of de individuele verplichtingen, bedoeld in artikel 8, tweede lid, niet naar behoren naleeft.
2. Indien Onze Minister een besluit als bedoeld in het eerste lid neemt, vervalt voor de betrokken studenten met ingang van de maand volgend op de maand waarin het besluit wordt genomen, de plicht het hogere collegegeld te betalen. Onze Minister kan in het besluit, bedoeld in het eerste lid, bepalen dat de betalingsplicht, bedoeld in de eerste volzin, met terugwerkende kracht vervalt. Onze

Minister stelt in dat geval in het desbetreffende besluit de periode vast, waarover de betalingsplicht vervalt.

Artikel 11. Evaluatie

1. Onze Minister evalueert uiterlijk in 2020 het experiment mede op basis van de eindverslagen, bedoeld in artikel 8, eerste lid, onderdeel h, en de jaarverslagen van de instellingen, die aan het experiment hebben deelgenomen.
2. Onze Minister evalueert het experiment op basis van een onderzoek naar de volgende aspecten:
   a. de wijze waarop het aanbod aan en plaatsen in honours tracks zich heeft ontwikkeld;
   b. de wijze waarop de deelname door studenten aan honours tracks zich heeft ontwikkeld;
   c. de mate waarin en de wijze waarop het profiel van de deelnemende studenten is gewijzigd;
   d. de mate waarin de verhoging van het collegegeld invloed heeft gehad op het aanbod en de deelname;
   e. de mate waarin de verhoging van het collegegeld invloed heeft gehad op de inhoud van de honours track en van de opleiding, waarvan de honours track deel uit maakt.
   f. de mate waarin het hogere collegegeld het leengedrag van studenten heeft beïnvloed;
   g. de mate waarin gebruik is gemaakt van de dispensatieregelingen; en
   h. de mate waarin de verhoging van het collegegeld tot andere, niet voorziene effecten heeft geleid.
3. Bij de evaluatie worden in ieder geval de opvattingen van docenten en studenten betrokken.
4. Onze Minister kan zich in het kader van de evaluatie laten bijstaan door een van Onze Minister onafhankelijke deskundige partij.

Artikel 12. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.
2. Indien het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 1 maart 2014, treedt het in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst, en werkt het terug tot en met 1 maart 2014.
3. Dit besluit vervalt met ingang van 1 januari 2020.

Artikel 13. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit experiment collegegelddifferentiatie bij honours tracks.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

De Minister van Economische Zaken,

Nota van toelichting

Algemeen deel

1. Inhoud van dit besluit

In deze algemene maatregel van bestuur wordt op basis van artikel 1.7a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) een experiment mogelijk gemaakt waardoor instellingen voor hoger onderwijs in afwijking van de geldende wettelijke bepalingen een verhoogd collegegeld mogen vragen aan studenten die deelnemen aan een excellentietraject, ofwel "honours track". Aan die verruiming van de financiële mogelijkheden bestaat behoefte bij de instellingen die dergelijke honours tracks aanbieden.
Voor een wijziging van de wet op dat punt vindt de regering het nu nog te vroeg. Er is meer informatie nodig over de effecten van het verhogen van het collegegeld op de toegankelijkheid en het aanbod van honours tracks. Pas daarna kan een goede afweging worden gemaakt over het opnemen van collegegelddifferentiatie voor honours tracks in de wet. Het experiment dat in deze algemene maatregel van bestuur mogelijk wordt gemaakt, beoogt meer informatie te genereren over het effect van collegegelddifferentiatie bij honours tracks. Daarbij gaat het om honours tracks als bedoeld in art. 7.9b, WHW ("een speciaal traject binnen een opleiding gericht op het behalen van een hoger kennisniveau van studenten"). Dergelijke trajecten worden aangeboden voor studenten, die meer uitdaging willen en qua talent en ambitie ook meer aankunnen. Deze trajecten maken deel uit van een opleiding. De toegankelijkheid van opleidingen kan door dit experiment in beginsel dus niet in gevaar komen. De student kan naast de honours track immers altijd nog de "gewone" opleiding volgen. De regering is echter van oordeel dat studenten die over de kwaliteiten beschikken om een honours track te volgen, daartoe in de gelegenheid moeten worden gesteld. Het experiment is om die reden zodanig ingericht dat de belangen van studenten zwaar wegen.
De collegegelddifferentiatie betreft maximaal tweemaal het wettelijke collegegeld. Voor het studiejaar 2014-2015 is het wettelijk collegegeld op € 1.906 vastgesteld (artikel 9, eerste lid, van de Regeling financiën hoger onderwijs). Het collegegeld betreft in dat studiejaar voor studenten in het experiment zodoende maximaal € 3.812. De instelling bepaalt binnen dat maximum zelf de exacte verhoging van het collegegeld. Het experiment staat open voor bekostigde universiteiten, hogescholen en levensbeschouwelijke universiteiten en duurt van 1 september 2014 tot 1 september 2019.
In het besluit is geregeld dat de minister de bevoegdheid van een instelling tot het vragen van een hoger collegegeld weer kan intrekken. De minister kan dit doen naar aanleiding van niet naleving door de instelling van de bij of krachtens dit besluit gestelde verplichtingen. Voor de student vervalt dan de plicht tot betaling van het hogere collegegeld. In beginsel vervalt die plicht met ingang van de maand volgend op de maand waarin het ministeriële besluit is genomen. In bijzondere gevallen, bijvoorbeeld in de situatie van evident misbruik van de verleende bevoegdheid, kan de minister bepalen dat de betalingsplicht van studenten met terugwerkende kracht vervalt. Dat is geregeld in artikel 10 van het besluit.

2. Aanleiding voor dit experiment

Om het hoger onderwijs toekomstbestendig te maken, is het nodig dat opleidingen recht kunnen doen aan de steeds gevarieerdere instroom van studenten in het Nederlandse hoger onderwijs. Daarvoor zijn mogelijkheden tot differentiatie nodig. Omdat excellentie in het hoger onderwijs en topstudenten belangrijk zijn voor de Nederlandse economie en

het bedrijfsleven, willen instellingen en regering extra aandacht besteden aan excellentie in het onderwijs.
Met de Strategische Agenda “Kwaliteit in verscheidenheid” (Kamerstukken II 2010/11, 31 288, nr.194) werd ingezet op een ambitieuzere studiecultuur in het hoger onderwijs: “Studenten mogen meer vragen van het onderwijs. Maar het onderwijs mag ook meer vragen van de studenten. Een ambitieuze studiecultuur bestaat immers bij de gratie van wederzijdse verplichtingen, een samenspel tussen inzet van de studenten en goed onderwijs van de opleiding”. Steeds meer hoger onderwijsinstellingen bieden in dat kader honours tracks aan naast de reguliere opleidingen. Ook vanuit het Siriusprogramma is het excellentieaanbod, waaronder honours tracks, gestimuleerd, zodat meer excellente studenten worden gefaciliteerd.
De Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) heeft in de zomer van 2013 aandacht gevraagd voor de financiering van honours tracks. Anders dan de universiteiten op basis van het hoofdlijnenakkoord verwachtten, biedt de wet Kwaliteit in Verscheidenheid hoger onderwijs (Wet van 10 juli 2013; Staatsblad 298) geen mogelijkheid voor collegegelddifferentiatie voor honours tracks. De VSNU geeft aan dat verschillende universiteiten hierdoor, in combinatie met het aflopen van de Sirius-subsidie ter bevordering van excellentie, in de problemen komen met hun honours tracks. De laatste subsidietranche loopt nog tot eind 2014. Het risico bestaat dat de benodigde middelen voor honours tracks onttrokken worden aan de middelen voor de ‘reguliere’ opleidingen. Dit gaat mogelijk ten koste van de kwaliteit van deze opleidingen. Het kan ook zijn dat universiteiten zich genoodzaakt zien te stoppen met het aanbieden van honours tracks. Beide scenario’s zijn ook volgens de regering onwenselijk. Tegelijkertijd vindt de regering het belangrijk dat honours tracks voor alle studenten die hiervoor op grond van hun talent en ambitie in aanmerking komen, toegankelijk zijn.
Gelet op het signaal van de universiteiten, heeft de regering besloten tot een beperkt experiment met collegegelddifferentiatie voor honours tracks. Het gaat om een experiment in het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs waarin onder strikte voorwaarden en in een beperkt aantal gevallen collegegelddifferentiatie voor honours tracks wordt toegestaan (zie in dat verband ook Kamerstukken II 2012/13, 31288, nr. 347 en Kamerstukken II 2013/14, 31288, nr. 352).

3. Het belang van dit experiment

Het aanbieden van honours tracks leidt voor de betrokken instelling veelal tot hogere kosten. Dat heeft bijvoorbeeld te maken met de inzet van extra faciliteiten, (hoog)leraren en materiaal. Door de collegegeldverhoging die met dit experiment mogelijk wordt gemaakt, kunnen instellingen meer aandacht en budget besteden aan honours tracks en hun aanbod verduurzamen. De wet staat collegegelddifferentiatie voor honours tracks thans niet toe. Dit blijkt uit de artikelen 7.43, 7.45 en 7.45a van de WHW. Wanneer deze artikelen in samenhang worden gelezen, blijkt daaruit dat bij algemene maatregel van bestuur slechts twee bedragen kunnen worden vastgesteld: het bedrag dat is verschuldigd voor een voltijdse opleiding (dat bedrag is tevens de bovengrens van het bedrag dat is verschuldigd voor een deeltijdopleiding) en het bedrag dat minimaal is verschuldigd voor een deeltijdopleiding. Voor de introductie van andere bedragen, zoals in het geval van de onderhavige collegegelddifferentiatie voor honours tracks, is wetswijziging nodig. Vanwege de financiële consequenties van collegegelddifferentiatie voor studenten is op dit moment aanpassing van de wet niet wenselijk. Er is eerst meer informatie nodig over de effecten van collegegelddifferentiatie op de toegankelijkheid en het aanbod van honours tracks. Deze algemene maatregel van bestuur maakt een experiment mogelijk waarin de effecten van collegegelddifferentiatie worden onderzocht en meer informatie wordt gegenereerd over deze effecten. Op basis van deze informatie, die gedurende het experiment tot 2020 beschikbaar komt en geëvalueerd wordt, kan een goede afweging worden gemaakt over een eventuele wetswijziging.

4. Aanvraag en besluit

Instellingen die voor een of meer honours tracks belangstelling hebben voor deelname aan het experiment, dienen hiertoe een aanvraag in bij de minister. De aanvraag kan nieuwe en bestaande honours tracks betreffen, zowel in de bachelor- als masterfase, voltijd en deeltijd. In de aanvraag geeft een instellingsbestuur onder meer aan wat de relatie is tussen de gewenste collegegeldverhoging en het geambieerde hogere kennisniveau. Verder bevat de aanvraag een (beknopte) omschrijving van de voorgedragen honours track(s) en van de bijbehorende reguliere opleiding(en). In geval van een bestaande honours track wordt ook inzicht geboden in de instroom van studenten in de honours track van de afgelopen jaren. Ook dient inzicht te worden gegeven in de wijze waarop studenten voor wie het verhoogde collegegeld een te zware belasting vormt, worden tegemoetgekomen.
De minister neemt gelijktijdig een besluit over de ingediende aanvragen. Daartoe worden de ingediende voorstellen getoetst aan de criteria, bedoeld in artikel 7. De bedoeling is om een overzichtelijk en qua omvang beperkt experiment uit te voeren dat zorgvuldig kan worden begeleid en geëvalueerd. Zo nodig kan de minister in verband met die bedoeling de omvang van het experiment beperken. In dat geval zal de minister een zodanige selectie maken dat de variëteit binnen het experiment zoveel mogelijk recht wordt gedaan (artikel 7, vierde lid). Een dergelijke variëteit voorkomt dat bijvoorbeeld slechts één type honours track aan het experiment meedoet. Meer variatie verhoogt de waarde van het experiment. De toets, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, beoogt met name de belangen van studenten te beschermen. De toestemming kan worden geweigerd als evident is dat de honours track niet is gericht op excellentie of indien de honours track evident ten koste gaat van de reguliere opleiding. De toegankelijkheid kan in gevaar komen als bijvoorbeeld de dispensatieregeling, bedoeld on artikel 6, eerste lid, onderdeel e, ontoereikend is. Ook dan kan toestemming worden geweigerd.
Er zijn twee beslismomenten, namelijk in maart 2014 en in maart 2015. Verwacht wordt dat drie instellingen zullen deelnemen aan het experiment per 1 september 2014 en vier instellingen per 1 september 2015.

5. Verplichtingen van de deelnemende instelling; medezeggenschap

De deelnemende instelling is verantwoordelijk voor duidelijke en tijdige voorlichting van studenten over het collegegeld bij deelname aan een honours track. Studenten moeten op de hoogte zijn van het hogere collegegeld vóór de inschrijving voor een honours track.
Instellingen dienen daarnaast een dispensatieregeling vast te stellen, inclusief procedure en criteria, waarop studenten een beroep kunnen doen in geval de betaling van het verhoogde collegegeld voor een student een onevenredige belasting vormt. Het is aan de instelling om hier inhoud aan te geven. De verwachting is dat de dispensatieregelingen van instellingen zich beperken tot bijzondere gevallen, waardoor maatwerk mogelijk is.
In het kader van de beoordeling, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, onderdeel c, kan de minister de voorstellen van de instelling op dit terrein toetsen. Studenten kunnen voor de verhoging overigens gebruik maken van het collegegeldkrediet, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, van de Wet studiefinanciering 2000.
Instellingen moeten met ingang van de studiejaren 2014-2015 of 2015-2016 starten met het experiment. Later starten maakt het experiment, dat immers tijdelijk van aard is, minder zinvol.
De verhoging van het collegegeld kan door de instelling alleen cohortsgewijs worden ingevoerd. Dat betekent dat studenten die reeds zijn gestart met een bepaalde honours track, niet als gevolg van het experiment in een vervolgjaar geconfronteerd mogen worden met een verhoging van het collegegeld. Dat is geregeld in artikel 8, eerste lid, onderdeel d.

De deelnemende instellingen zijn verplicht tot het (desgevraagd) verstrekken van informatie aan de minister over de deelname aan het experiment en tot het verlenen van medewerking aan de monitoring en evaluatie van het experiment.
Ten slotte kunnen andere verplichtingen aan de toestemming worden verbonden, die op de individuele instelling zijn toegesneden. Van deze bevoegdheid zal terughoudend gebruik worden gemaakt.
Het medezeggenschapsorgaan van de betreffende instelling heeft adviesrecht ten aanzien van de verhoging van het collegegeld voor studenten in deelnemende tracks. Omdat hiermee wordt afgeweken van de wet, is dit aangegeven in artikel 3 van het besluit. Het ligt voor de hand dat dit adviesrecht kan worden uitgeoefend voordat de betreffende instelling studenten die starten in een deelnemende honours track, vraagt het verhoogde collegegeld te betalen.

6. Evaluatie

Voorop staat dat het experiment ten doel heeft meer inzicht te verkrijgen in het effect van collegegelddifferentiatie op het aanbod en de toegankelijkheid van honours tracks voor excellente studenten. Dat gebeurt door een onderzoek naar de toegankelijkheid enerzijds en de instrumenten in het kader van toegankelijkheid anderzijds. De toegankelijkheid wordt gemeten aan de hand van de (ontwikkeling van) deelname aan de honours tracks: het aantal en het profiel van studenten en het aanbod aan plaatsen in honours tracks.
Aspecten die worden onderzocht in het kader van de toegankelijkheid zijn: de hoogte van het collegegeld, (het gebruik van) de dispensatieregeling en het collegegeldkrediet. Ook de relatie tussen deze aspecten wordt onderzocht. De opinie van studenten en docenten is belangrijk hierbij. Daarnaast is in de evaluatie aandacht voor eventuele, onvoorziene negatieve effecten.
Bezien zal worden of de evaluatie kan worden meegenomen in de reguliere OCW-monitor beleidsmaatregelen. Dat zou de administratieve lasten beperken. Deze monitor wordt door een onafhankelijke derde uitgevoerd.
Met de resultaten van het experiment kan een afweging worden gemaakt of het wenselijk is om collegegelddifferentiatie voor honours tracks in de wet op te nemen.
Het experiment kan als succesvol worden beschouwd als tenminste aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a. het aanbod en de deelname aan honours tracks zijn ondanks het verhoogde collegegeld niet significant afgenomen;
b. het profiel van de deelnemende excellente studenten is ondanks de verhoging van het collegegeld divers gebleven;
c. er zijn geen significante effecten in negatieve zin vastgesteld voor de bijbehorende opleidingen; en
d. er zijn anderszins geen niet voorziene negatieve effecten opgetreden.

Op grond van dit besluit kan na 31 augustus 2019 geen verhoogd collegegeld meer mag worden gevraagd. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het besluit kan echter worden besloten collegegelddifferentiatie bij honours tracks wettelijk mogelijk te maken. .

7. Administratieve lasten en uitvoerbaarheid

Uit dit besluit vloeien beperkte administratieve lasten voort voor de deelnemende bekostigde instellingen voor hoger onderwijs. De berekening van de administratieve lasten is gebaseerd op een schatting van drie deelnemende instellingen (twee universiteiten en een hogeschool) per 2014 en vier (twee universiteiten en twee hogescholen) per september 2015. Deze schatting is gebaseerd op een behoeftepeiling onder instellingen. De lasten zijn in kaart gebracht met het standaardkostenmodel (SKM) en hebben betrekking op de indiening van de aanvraag voor het experiment, het informeren van studenten, de jaarlijkse rapportage over het experiment en de

eindrapportage ten behoeve van de evaluatie van het experiment. Ook het incidenteel verstrekken van nadere informatie aan de minister is in deze berekening meegenomen. De kosten gemoeid met administratieve lasten zijn geraamd op €1100 voor het hoger beroepsonderwijs en € 1500 voor het wetenschappelijk onderwijs. Deze beedragen betreffen de kosten van alle verwachte deelnemende instellingen tezamen voor de gehele duur van het experiment. Op het ontwerpbesluit en het aspect van de administratieve lasten is door DUO een uitvoeringstoets uitgevoerd. DUO acht het besluit uitvoerbaar per 1 maart 2014.

8. Gevolgen voor de rijksbegroting

Er zijn geen gevolgen voor de rijksbegroting.

9. Adviezen en overleg

De VSNU, de Vereniging Hogescholen (VH), Sirius, het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) en de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) zijn betrokken bij de inhoud van het ontwerpbesluit.
De VNSU heeft het signaal afgegeven dat een aantal instellingen rekening heeft gehouden met extra inkomsten voor tracks in de vorm van collegegeld. Zowel de VSNU als de VH staan positief tegenover het experiment.
ISO en LSVb hebben aangegeven dat zij met name de toegankelijkheid van honours tracks voor excellente studenten belangrijk vinden. Hun opmerkingen hierover en het feit dat de student tijdig een goede afweging moet kunnen maken voor een honours track zijn meegenomen. Daarnaast is op hun verzoek ook aandacht voor de reguliere opleiding in de monitor van het experiment.

10. Voorhangprocedure

Het ontwerpbesluit is op xxxx op grond van artikel 1.7a, tweede lid, onderdeel d, van de WHW voorgelegd aan beide Kamers der Staten-Generaal. PM

Artikelen

Artikelen 1 tot en met 11

Deze artikelen zijn toegelicht in het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 12

Beoogd wordt het experiment op 1 september 2014 van start te laten gaan. Het is van belang dat studenten tijdig, dat wil zeggen vóór de aanmelddatum van 1 mei, weten waar zij aan toe zijn. De minister zal om die reden tijdig, dat wil zeggen voor 1 april een besluit dienen te nemen over de deelname aan het experiment. In verband daarmee is de indieningsdatum op 1 maart gesteld. Omdat niet zeker is dat het besluit voor dat tijdstip in werking zal zijn getreden, is in artikel 12, eerste lid, terugwerkende kracht aan de inwerkingtreding verleend. Ruim voor dat tijdstip zullen de instellingen adequaat worden geïnformeerd over de procedure die in het – dan nog – ontwerpbesluit is opgenomen. De instellingen kunnen aldus tijdig op de aanvraagprocedure en de beoordelingscriteria anticiperen.

De vervaldatum ligt na het einde van het experiment. Dat houdt verband met de verplichting van artikel 8, eerste lid, onder h (het uitbrengen van een eindverslag over de deelname aan het experiment voor 1 januari 2020).

Deze toelichting wordt mede gegeven namens de Minister van Economische Zaken.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker